

Pred prazniki, ste dobili poskusno preverjanje, ki ste ga rešili bolj ali manj uspešno. S pomočjo rešitev naredite popravo in sami ocenite, kako uspešni ste bili.

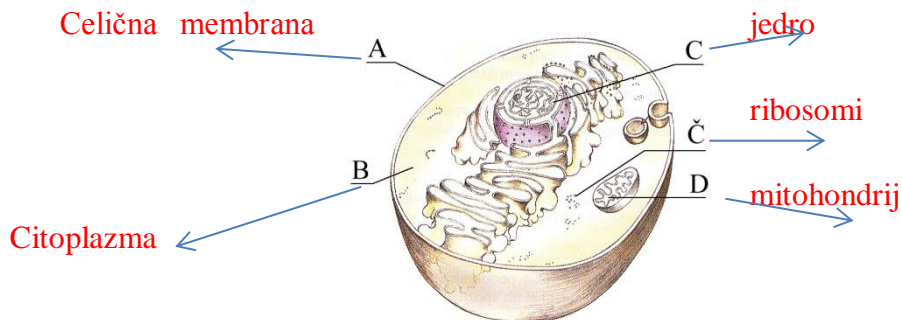
OŠ Šmartno
Dne:

1. POSKUSNO PREVERJANJE
BIO 8
(Celica, gibala, živčevje, dihala, prebavila, limfa)

Ime in priimek:

1. Na skici celice je označenih **pet struktur. Poimenuj jih.**

2,5t

a) S katero črko na skici je označena struktura, ki vsebuje **kromosom**? **C**

0,5t

b) Kakšna je **naloga** strukture **A**?

1t

- loči zunanost od okolja, skozi njo se izmenjujejo snovi

c) Katera struktura daje celici **energijo**? **D**

1t

2. Dopolni!

2t

Telesne celice nastanejo pri delitvi imenovani mitoza.

V telesnih celicah človeka je 46 kromosomov. To je dvojno ali diploidno število.

V spolnih celica je 23 kromosomov. To je enojno ali haploidno število.

3. Pri uri biologije smo piščančjo kost dali v razredčeno klorovodikovo kislino. Naslednji dan smo opazili spremembe.

2t

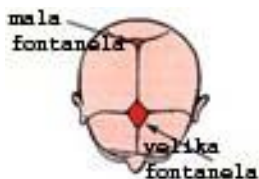
a) Kakšna je bila kost na otip? Mehka, prožna

b) Katere snovi je kost izgubila zaradi delovanja kisline?

Anorganske snovi

4. Kaj so **mečave** pri **dojenčkih** in zakaj so **pomembne**? Razloži!

2t

So nezaraščene lobanjske kosti na temenu in zatilju.
Velika mečava na temenu se zaraste do 2 leta, mala mečava na zatilju pa do 2 meseca.
Pomembne so za razvoj možganov v prvem letu starosti in za lažje prilagajanje glave pri porajanju otroka.

5. **Mišičje** potrebuje za svoje delo energije. Dobiva jo iz hrane. V njej so spojine, ki imajo vezano kemično energijo. S procesom oksidacije teh spojin se energija sprosti.

a) Katero vrsto mišic krepimo s tekom? Prečnoprograste mišice (srčno mišico)

1t

b) Katera snov v mišicah povzroči utrujenost in bolečine? Mlečna kislina

1t

6. **Anina mama je v pečici pekla pecivo. Ko je bilo pečeno, ga je Ana vzela iz pečice. Pri tem se je z roko nehote dotaknila vroče površine. Ker je zaznala bolečino v roki, jo je samodejno umaknila. Kako imenujemo tak samodejni gib? Kje je središče takšnih gibov?**

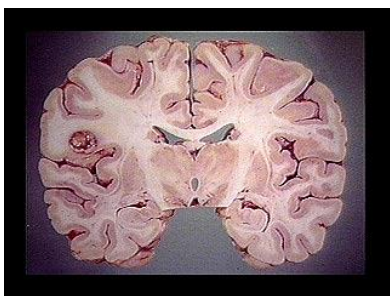
2t

Samodejni gib imenujemo refleks

Središče takšnih gibov je v hrbtenjači.

7. **Opiši velike možgane** (lega, oblika, zgradba)

3t

So zavarovani z lobanjskimi kostmi in zaščiteni s tremi ovojnici, obdaja jih možganska tekočina.

So zelo nagubani, kar jim daje veliko površino.

Delimo jih na dve polovici.

Zunaj je sivina- telesa živčnih celic, znotraj je belina-živčna vlakna.

8. V levem stolpcu je s števkami od 1 do 6 označenih šest nalog, ki jih opravljajo deli živčevja.

Ugotovi, kateri del živčevja, naveden v desnem stolpcu, opravlja posamezno nalogo, in ga označi s črko pred njim.

3t

Naloge:

1. Nadzoruje refleksni gib. D

2. Nadzoruje mišice pri zavestnem gibanju. B

3. Nadzoruje poglavitne življenjske funkcije (npr. dihanje). A

4. Sprejema vznburjenje čutil in daje vtise občutkov. B

5. Nadzoruje spomin in mišljenje. B

6. Sodeluje pri nadzoru mišic in ravnotežja. C

Deli živčevja:

A) podaljšana hrbtenjača,

B) veliki možgani,

C) mali možgani,

D) hrbtenjača.

9. V prebavni cevi se hrana mehanično zdrobi in kemično spremeni. Dopolni spodnjo tabelo.

3t

Prebavni organ	Prebava hrane	Encim za razgradnjo
a) <u>ustna votlina</u>	razgradnja: <u>škroba</u>	<u>amilaze</u>
b) <u>želodec</u>	razgradnja: <u>beljakovin</u>	<u>proteaze</u>
c) <u>tanko črevo</u>	razgradnja: <u>maščob</u>	<u>lipaze</u>

10. Neznani organ opravlja številne naloge. Potrebujeta ga kri in dvanajstnik, sodeluje pa tudi z ledvicami. Imenuj ta organ in pojasni opise, ki ponazarjajo njegove naloge.

4t

a) Ime organa: Jetra

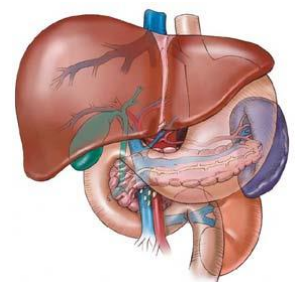
b) Je kemična tovarna: predeluje: beljakovine v sladkorje, te v maščobe

shranjuje: glukozo v glikogen-rezervni sladkor

ali (minerale Cu, K, Fe)

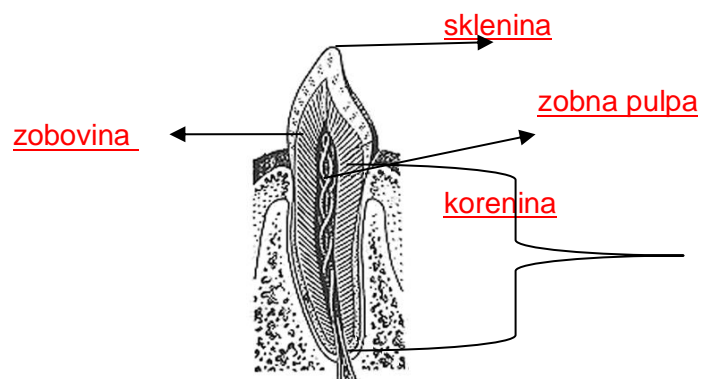
ali (vitamine A, B kompleks)

c) Je čistilna naprava: razstruji škodljive snovi

11. Poimenuj dele zoba.

2t

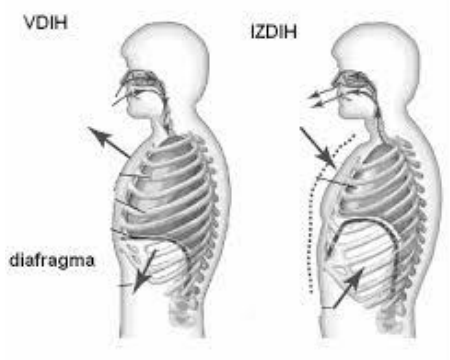

a) Kateri zob prikazuje slika? sekalec ali (podočnik)

1t

12. Razloži mehaniko dihanja.

2t

(Dovolj je en opis)

VDIH

Rebra se dvignejo, prsni koš se razširi, trebušna prepona-diafragma se pomakne navzdol, pritisk v pljučih se zmanjša, zrak vdre v pljuča
ali

IZDIH

Rebra se spustijo, prsni koš se zoži, trebušna prepona-diafragma se pomakne navzgor, pritisk v pljučih se poveča, zrak zapusti pljuča

13. Kakšno vlogo ima pri dihanju in hranjenju sapnikov poklopec?

2t

Se zapre, ko požiramo hrano, s tem prepreči vstop hrane v sapnik in omogoči hrani, da gre po požiralniku.

14. Pljuča so parni organ v prsni votlini, ki omogoča izmenjavo plinov med telesom in okoljem.

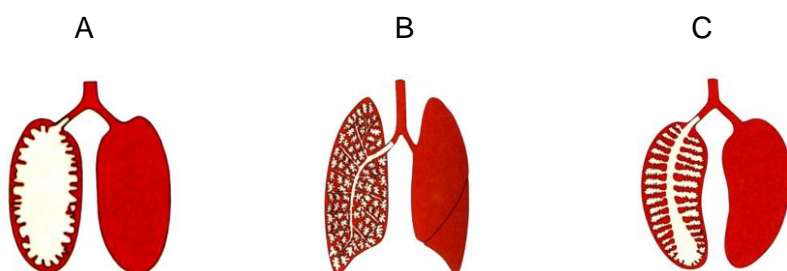
a) Pojasni, kakšna je razlika med pljučnim in celičnim dihanjem.

2t

Pljučno dihanje je izmenjava plinov med pljuči in okolico.

Celično dihanje je sproščanje CO₂ in energije v mitohondrijih celice.

b) Na sliki so trije modeli pljuč.

Zapiši črko modela pljuč, s katerimi bi bilo mogoče izmenjati največ dihalnih plinov. Svoj izbor utemelji.

2t

B, pljuča vsebujejo največ pljučnih mešičkov.

15. Razloži, kakšna je razlika med aktivno in pasivno imunostjo.

2t

Pri aktivni imunosti telo samo ustvari protitelesa, pri pasivni imunosti pa telo ustvari protitelesa s pomočjo cepiva.

16. Kakšen je pomen limfnega sistema za naše telo?

2t

Limfni sistem z limfo sodeluje pri obrambi telesa. Z vranico, limfociti v bezgavkami, se bori proti virusom in bakterijam, ki vstopajo v telo.

43 t

Kriterij:

100 – 90% = 5 89-76% = 4 75-61% = 3 60-46% = 2 45-0% = 1